

19/7/83

EL LLENGUATGE

La convicció

Importa de distingir entre una acció probable i una acció futura, per més que llevat d'aquelles coses que han de succeir ineluctablement, per llei de vida, tota acció futura, — al capdavant, no sigui sinó probable. I així, en català — en català correcte —, fem la distinció entre *Deuen ésser cunyats*, amb què indiquem que aquells de qui parlem probablement són cunyats, i *Seran cunyats*, frase amb la qual volem donar a entendre que ho seran en el futur perquè l'un té anunciat el seu casament amb la germana de l'altre. És cert que existeix la possibilitat que els dos de qui parlem no ho arribin a ésser mai, de cunyats, perquè a causa d'unes desavinences — prematures — són coses que passen — es deixi córrer el casament projectat, però no per això la frase *Seran cunyats* es pot considerar menys correcta o adequada: cal només que en el moment d'ésser dita correspongui a la convicció i a la informació de qui l'ha proferida. Si diem *Demà plourà* segurament farem el ridícul com a profetes o com a meteoròlegs, però la frase és irrepotxable.

Així com, encara que després els fets ens desmenteixin, anunciem el futur acompliment d'una acció, podem indicar també que una acció s'ha acomplert en el moment present, sense que ens consti categòricament però en virtut d'una convicció que ens indueix a rebutjar d'indicar l'acompliment d'aquella acció com a mera probable. És aleshores que escau l' — us del futur compost, en construccions com *Els nostres intel·ligents lectors ja s'hauran adonat d'aquest error involuntari*, que algú se sent temptat a considerar poc correctes. És cert que sovint diem, per influència del castellà, *Ja hauran arribat*, quan caldria dir *Ja deuen haver arribat*, perquè es tracta d'una acció probable, de què no tenim notícia certa. I que en el cas anterior, si ens resignàvem a indicar un fet com a probable, hauríem de dir *Els nostres intel·ligents lectors ja es deuen haver adonat...* Però, amb el desig de retre nomenatge a la perspicàcia dels nostres lectors, volem anar més enllà i per això diem, perquè n'estem convençuts, encara que no ens consti, que... (*a hores d'ara ja s'hauran adonat de l'error* (si ens constava fariem servir el pretèrit indefinit i diríem *ja s'han adonat de l'error*). Exemples de Fabra: (*El senyor R. P. haurà notat que en les qüestions semàntiques... Gairebé mai no haurà trobat que diguem...*